

TULL-KUST

Hot och våld på arbetsplatsen

Kontakt: Ulf Persson och Johan Lindgren

Kontakt på Novus: Per Fernström

Datum: 2022-04-05

 novus

Bakgrund & Genomförande

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av TULL-KUST. Syftet med undersökningen har varit att undersöka målgruppens inställning till risken att utsättas för hot och våld på deras arbetsplats samt att kartlägga önskade förbättringsåtgärder.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, utbildning och region) är i jämförelse mot totalen.

En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.

GENOMFÖRANDE

**Antal genomförda
intervjuer:
555**

Fältperiod
7 feb – 16 mars 2022

**Svarsfrekvens:
49%**

Av samtliga 1341 inbjudna: 555 svarande, 183 felaktiga adresser samt 21 personer utanför målgruppen, vilket ger en svarsfrekvens på 49%.

Undersökningen är genomförd via webb-intervjuer. TULL-KUST tillhandahöll urvalet.

Medlemmarna kontaktades postalt med en länk till undersökningen.

MÅLGRUPP

Målgruppen är samtliga av TULL-KUST:s medlemmar som är aktiva som tulltjänstemän.

Hälften anser att de arbetar på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld

FRÅGA: 9. Anser du att du arbetar på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld?

Signifikanta skillnader mot totalen

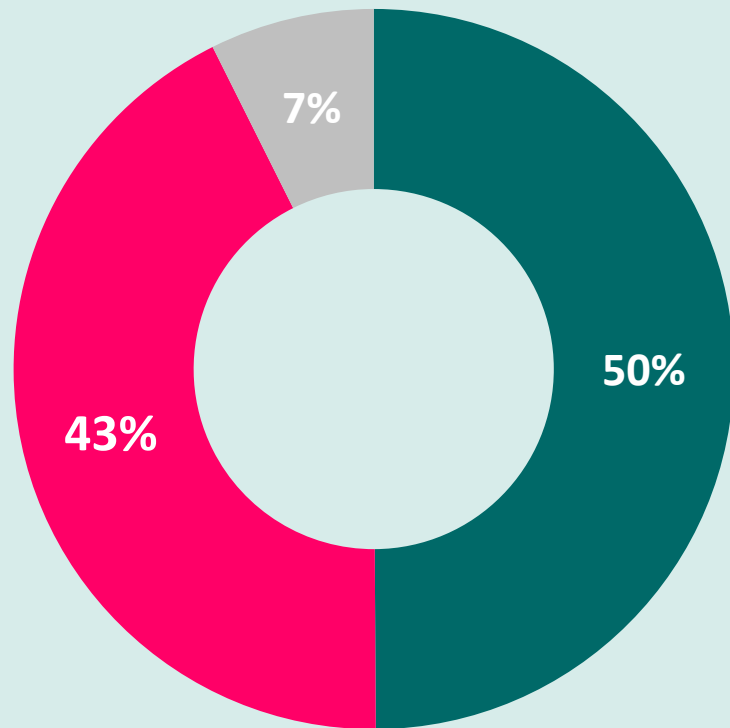
Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Ja (50%)

- Upplever att kollegor stöttar varandra på ett tillräckligt sätt vid hot- och våldssituationer (60%)
- Ålder: 35-44 år (67%)
- Antal år som medlem: 0-3 år (63%)
- Kontrollavdelningen (65%)

Nej (43%)

- Kvinna (48%)
- Ålder: 55-67 år (69%)
- Antal år som medlem: 30+ år (71%)

■ Ja

■ Nej

■ Ingen uppfattning

BAS: Totalt (n=555)

Beskrivning av de som anser sig arbeta på en utsatt arbetsplats

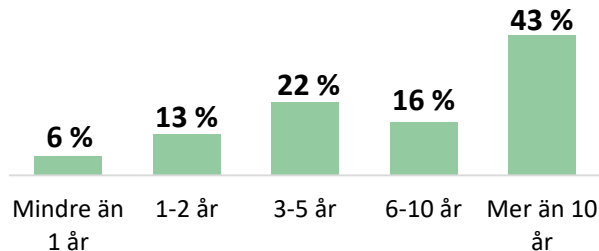
Utöver de resultaten på total nivå så särredovisas även resultaten för de som anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats där det är möjligt genom rapporten.

Denna undergrupp urskiljer sig på flera sätt mot den totala populationen. De är i regel både nyare inom tjänsten samt nyare som medlemmar inom Tull & Kust. Utöver detta arbetar de i högre utsträckning antingen på kontroll- eller tullkriminalavdelningen.

För profilen på totalnivå, vänligen se kapitlet "Bakgrundsfrågor".

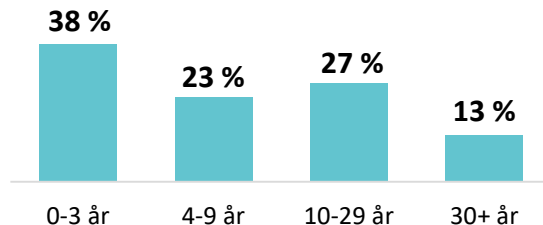
ANTAL ÅR SOM TULLTJÄNSTEMAN

Signifikant färre inom denna grupp anger att de har över 10 års erfarenhet jämfört med totalen på 55%

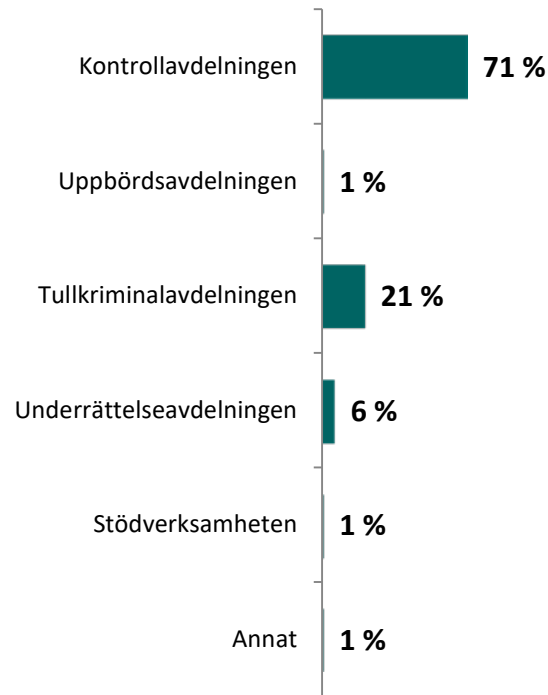

ANTAL ÅR SOM MEDLEM

I linje med ovanstående resultat syns även att denna målgrupp i högre grad utgörs av nyare medlemmar. Signifikant fler svarar att de har 0-3 år som medlem jämfört med totalen på 30%

TYP AV ARBETSPLATS/TJÄNST

BAS: Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Resultat

Två av tre upplever bemanningen som för låg sett till arbetsuppgifterna

FRÅGA: 3. Hur upplever du bemanningen på din arbetsplats sett till de arbetsuppgifter som ni förväntas ansvara för?

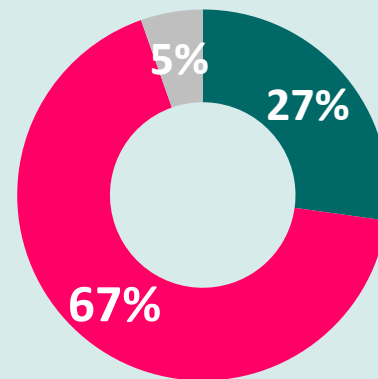
Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Totalt: För få (67%)

- Otrygg/ Mycket otrygg på arbetsplatsen (90%)
- Finns inte tillräckliga rutiner för att hantera risker (79%)
- Ålder: 35-44 år (78%)
- Antal år som medlem: 4-9 år (76%)

Totalt:

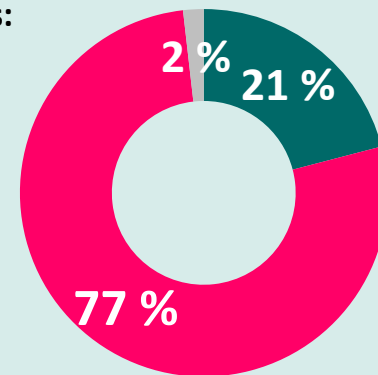
Tillräcklig

För få

Ingen uppfattning

BAS: Totalt (n=555)

Arbetar på särskilt utsatt arbetsplats:

Tillräcklig

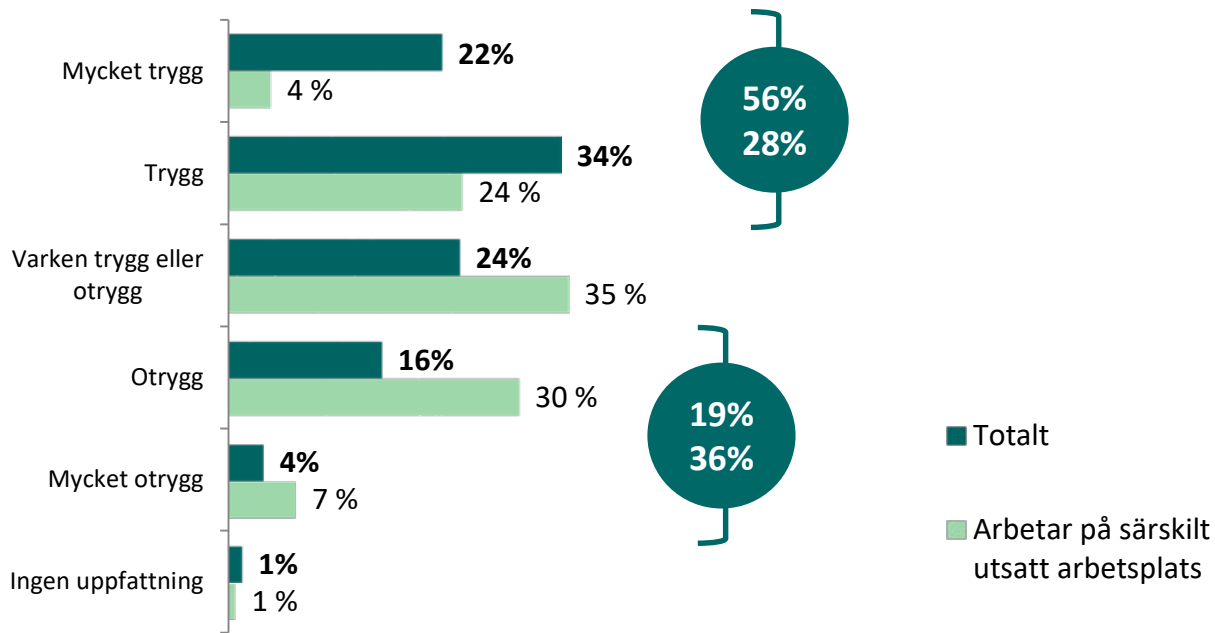
För få

Ingen uppfattning

BAS: Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Två av tio känner sig otrygga på arbetsplatsen – drygt en av tre på utsatta arbetsplatser

FRÅGA: 4. Hur trygg eller otrygg upplever du din arbetsplats sett till riskerna för hot och våld?

BAS: Totalt (n=555)

Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Mycket trygg + trygg (56%)

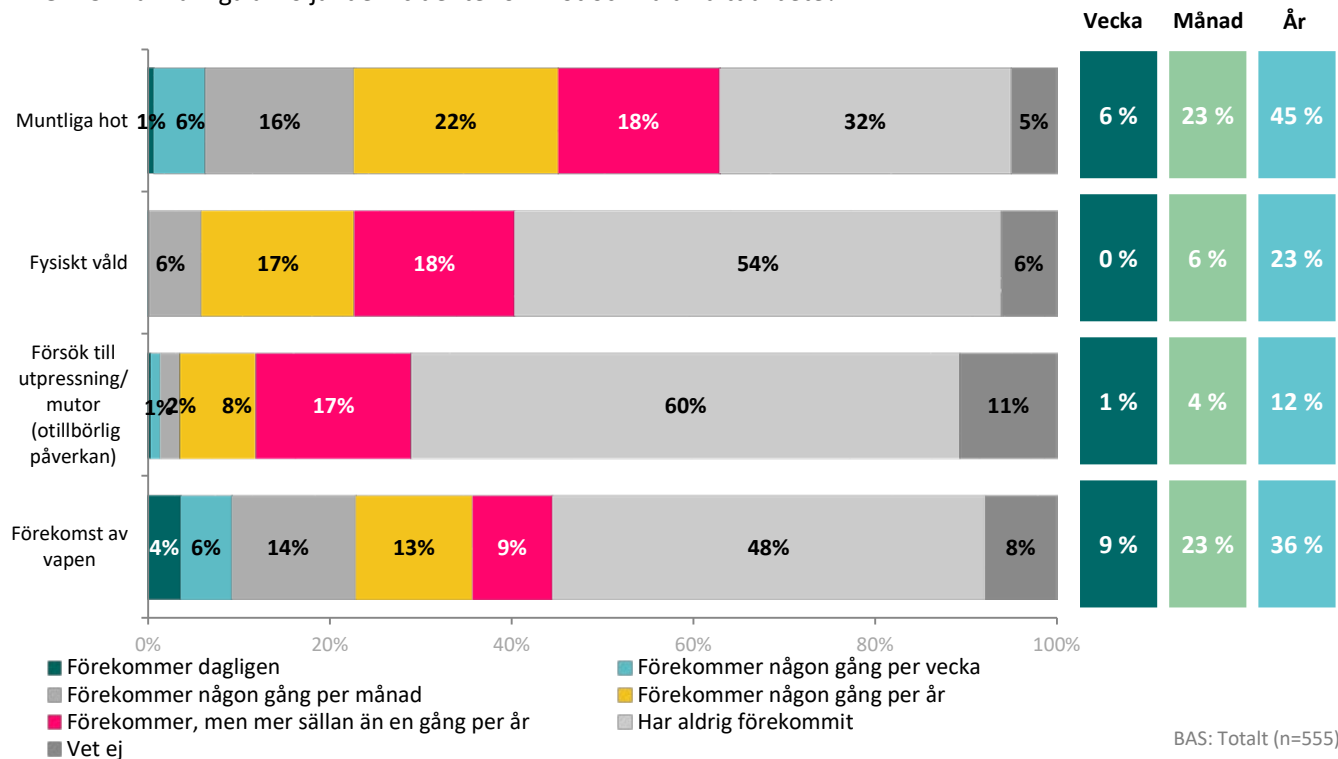
- Anser sig inte arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld (86%)
- Ålder: 55-67 år (76%)
- Upplever bemanningen på arbetsplatsen som tillräcklig (75%)
- Antal år som medlem: 30+ år (74%)

Mycket otrygg + otrygg (19%)

- Förekomst av vapen: Netto: minst 1 gång (46%)
- Upplever sig inte ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (38%)
- Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld (36%)

Frekvens av incidenter i arbetet

FRÅGA: 5. Hur vanliga är följande incidenter om hot och våld i ditt arbete?

Signifikanta skillnader mot totalen
 Följande undergrupper svarar i högre grad:

Fysiskt våld - Netto: MÅNAD (6%)

- Upplever sig inte ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (12%)
- Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld (11%)

Förekomst av vapen - Netto: VECKA (9%)

- Otrygg/ Mycket otrygg på arbetsplatsen (34%)
- Antal år som medlem: 4-9 år (21%)

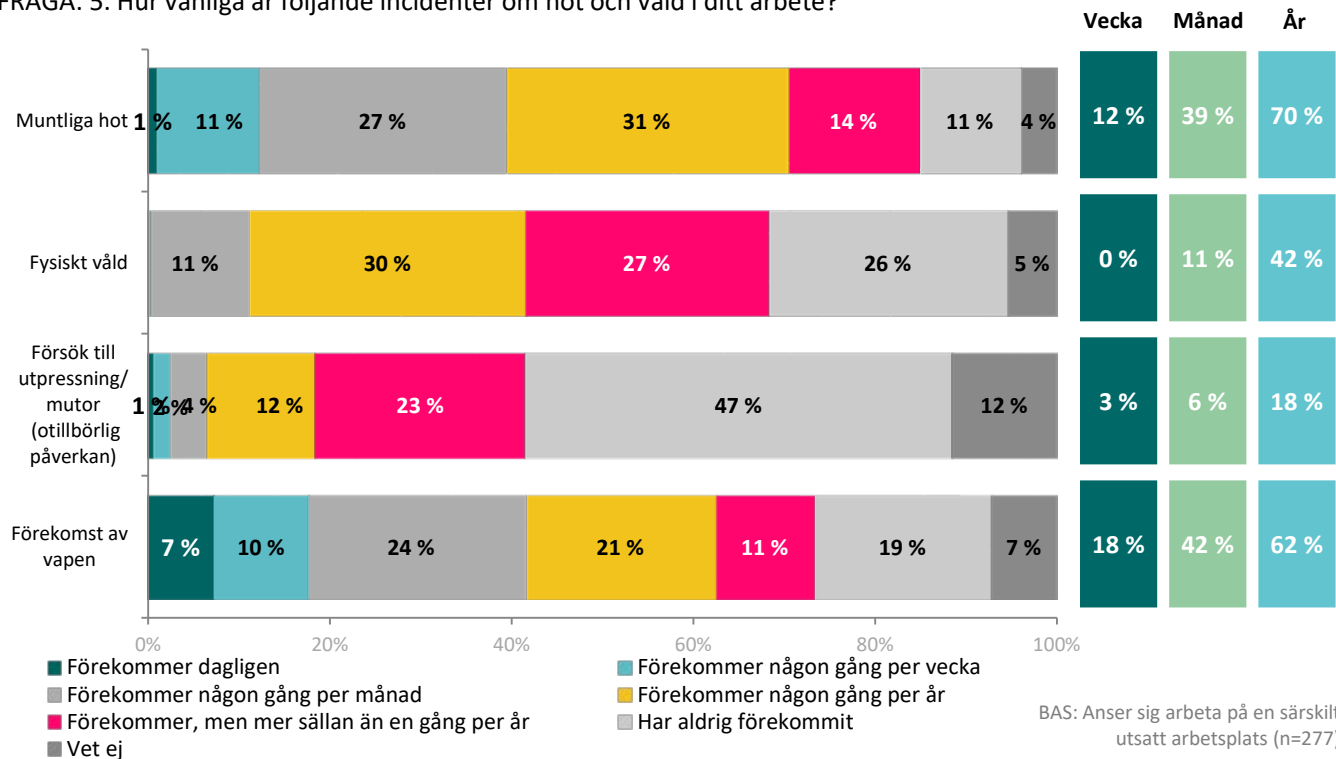
Muntliga hot - Netto: MÅNAD (23%)

- Tid som tulltjänsteman: Upp till 10 år (37%)
- Kontrollavdelningen (36%)

Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats:

Frekvens av incidenter i arbetet

FRÅGA: 5. Hur vanliga är följande incidenter om hot och våld i ditt arbete?

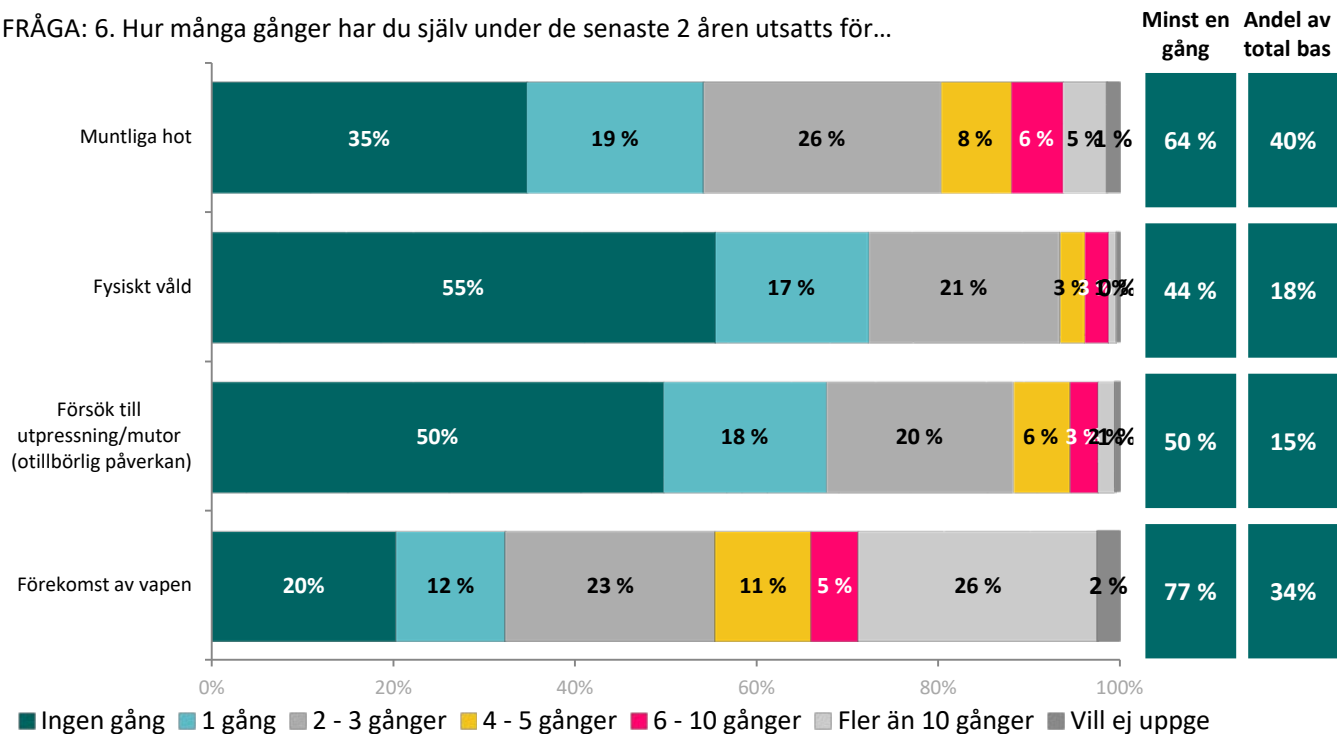

Samtliga företeelser, förutom fysiskt våld veckovis, förekommer i signifikant högre grad inom denna grupp.

För respektive incident som förekommer:

Egen utsatthet av incidenter

FRÅGA: 6. Hur många gånger har du själv under de senaste 2 åren utsatts för...

BAS: Muntliga hot (n=349), Fysiskt våld (n=224), Försök till utpressning/mutor (n=161), Förekomst av vapen (n=247)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Muntliga hot - Netto: Minst 1 gång (64%)

- Antal år som medlem: 0-3 år (76%)
- Ålder: 35-44 år (74%)

Fysiskt våld - Netto: Minst 1 gång (44%)

- Upplever sig inte ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (54%)
- Man (52%)

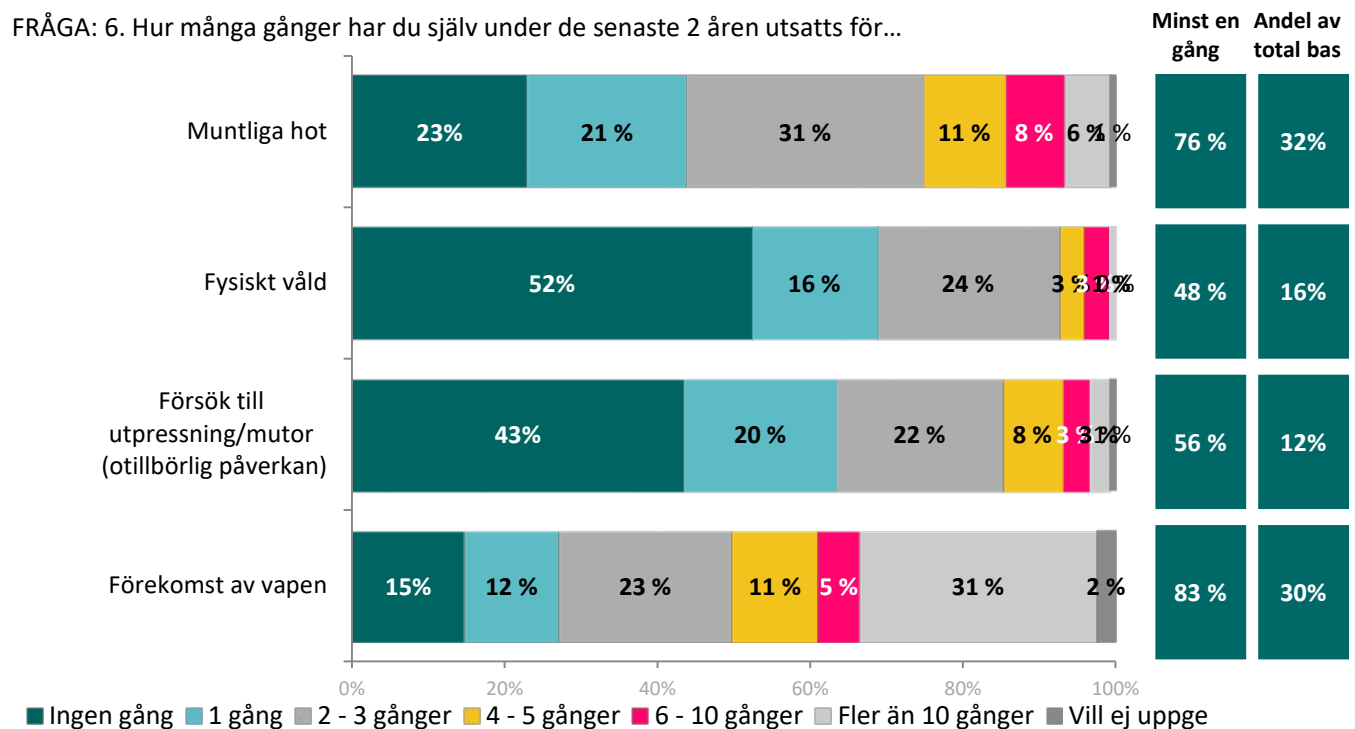
Försök till utpressning/mutor (otillbörlig påverkan) - Netto: Minst 1 gång (50%)

- Antal år som medlem: 0-3 år (70%)
- Upplever sig inte ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (58%)

Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats och anger att respektive incident förekommer:

Egen utsatthet av incidenter

FRÅGA: 6. Hur många gånger har du själv under de senaste 2 åren utsatts för...

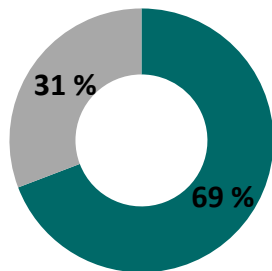
BAS Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats, Muntliga hot (n=235), Fysiskt våld (n=189), Försök till utpressning/mutor (n=115), Förekomst av vapen (n=203)

De som anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats anger i signifikant högre grad att de utsatts minst en gång kring samtliga typer av incidenter.

Har upplevt en incident minst en gång:

Flest upplever hot och våld i samband med kontroller, husrannsakan eller ingripanden

FRÅGA: Utveckla kort hur det hot och/eller våld du utsatts för kommit till uttryck och i vilka situationer?

■ Öppet svar ■ Ingen uppfattning

Ett urval av citat:

“Vid kontrollsituationer händer det att resenärer blir stökiga och i samband med det så kommer även hot.”

“I samband med husrannsakan så har knivar riktats mot mig och kollegor.”

“Kan komma båda från misstänkta och omgivningen. Bland annat i samband med husrannsakan och andra kontrollåtgärder.”

“I samband med ingripande blivit verbalt hotad att våld skall utdelas.”

“Kontrollstationer. Vapen vanligt förekommande. Personer ifrågasättande och hotfulla. Filma med mobil vanligt.”

BAS: Har upplevt en incident minst en gång (n=263)

Vanligaste situationerna

Vid kontroller generellt

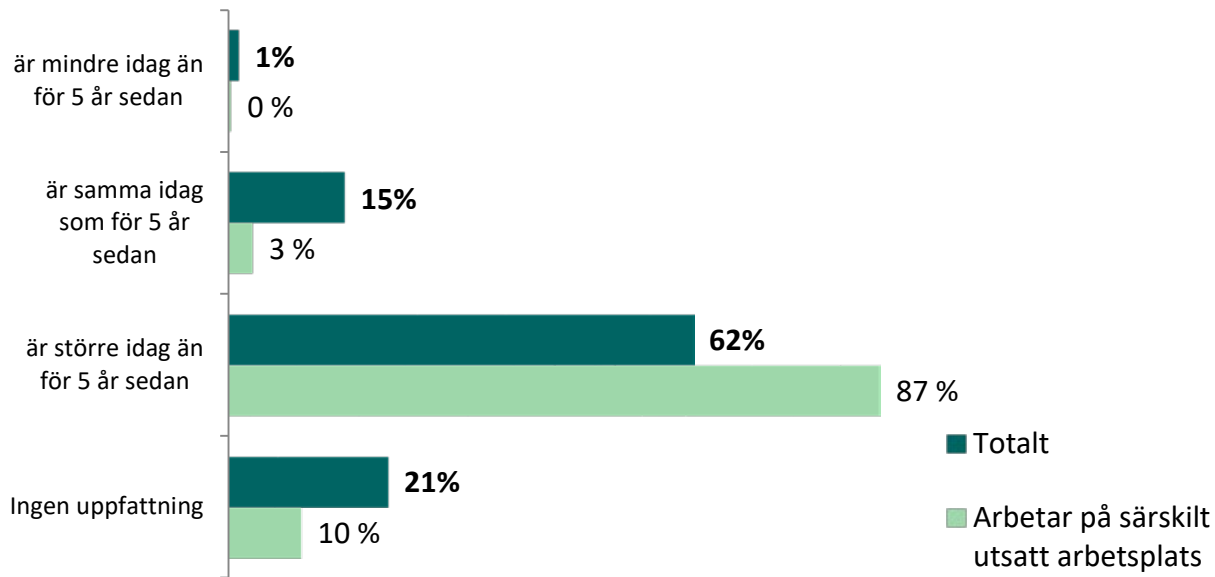
Vid husrannsakan

Vid ingripanden

För samtliga öppna svar, vänligen se bifogad excelfil.

Drygt sex av tio ser större risker idag att drabbas av hot och våld än för fem år sedan

FRÅGA: 8. Utifrån din erfarenhet, bedömer du att risken för din yrkesgrupp att drabbas av hot och våld på arbetsplatsen...

BAS: Totalt (n=555)

Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

är samma idag som för 5 år sedan (15%)

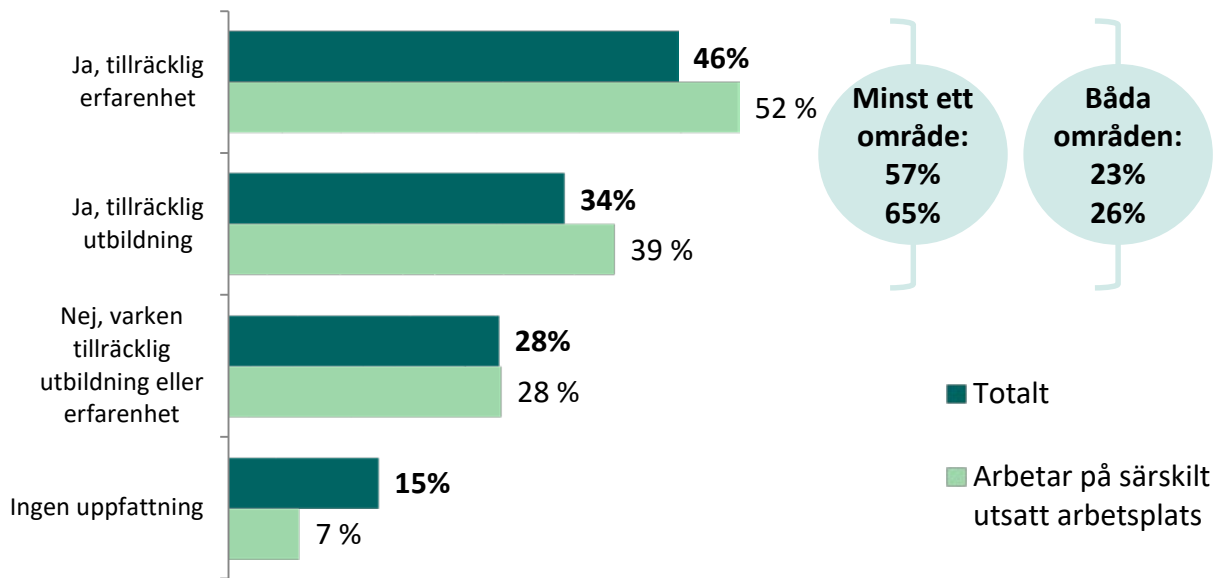
- Anser inte sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld(30%)
- Antal år som medlem: 30+ år (24%)
- Ålder: 55-67 år (24%)

är större idag än för 5 år sedan (62%)

- Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld (87%)
- Ålder: 35-44 år (75%)
- Boende i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (74%)
- Kontrollavdelningen (73%)

Nära en av fyra anser sig ha både tillräcklig erfarenhet och utbildning

FRÅGA: 10. Upplever du att du har tillräcklig utbildning och erfarenhet för att hantera de situationer som uppstår eller för att minska risken för att hamna i hot- och våldssituationer?

BAS: Totalt (n=555)

Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Nej, varken tillräcklig utbildning eller erfarenhet (28%)

- Upplever sig inte ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (38%)
- Antal år som medlem: 0-3 år (38%)

Netto: Ja (minst 1 av områden) (57%)

- Upplever att rutinerna som finns är tillräckliga (80%)
- Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld (65%)

Netto: Ja till båda (23%)

- Upplever att rutinerna som finns är tillräckliga (35%)
- Upplever sig ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (32%)
- Antal år som medlem: 10-29 år (31%)

Nära hälften anser sig inte ha tillräcklig utrustning – nära sju av tio på utsatta arbetsplatser

FRÅGA: 11. Upplever du att du har tillräcklig utrustning för att hantera de risker som uppstår i hot- och våldssituationer?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

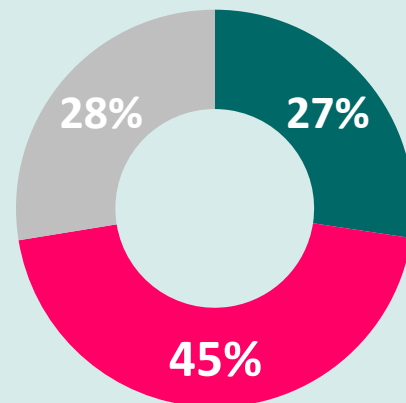
Ja (27%)

- Antal år som medlem: 30+ år (44%)
- Anser inte sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld(37%)
- Tid som tulltjänsteman: Mer än 10 år (35%)

Nej (45%)

- Otrygg/ Mycket otrygg på arbetsplatsen (88%)
- Förekomst av vapen - Netto: minst 1 gång (77%)
- Antal år som medlem - 0-3 år (64%)

Totalt:

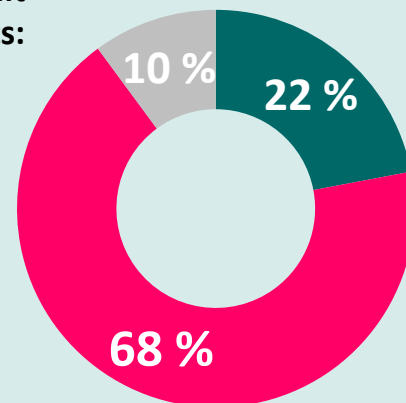
■ Ja

■ Nej

■ Ingen uppfattning

BAS: Totalt (n=555)

Arbetar på särskilt utsatt arbetsplats:

■ Ja

■ Nej

■ Ingen uppfattning

BAS: Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Sju av tio anser sig få tillräcklig kollegial stöttning

FRÅGA: 12. Upplever du att kollegor stöttar varandra på ett tillräckligt sätt vid hot- och våldssituationer?

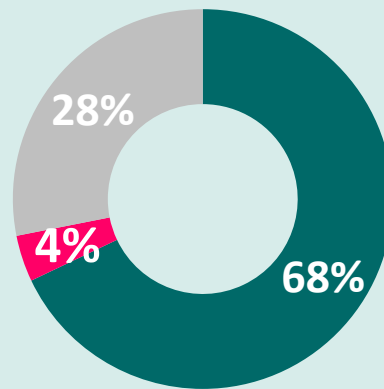
Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Ja (68%)

- Otrygg/ Mycket otrygg på arbetsplatsen(86%)
- Upplevt muntliga hot minst 1 gång (85%)
- Kontrollavdelningen (81%)
- Bedömer att risken för sin yrkesgrupp att drabbas av hot och våld på arbetsplatsen är större idag än för 5 år sedan (79%)
- Ålder: 35-44 år (76%)
- Antal år som medlem: 0-3 år (74%)

Totalt:

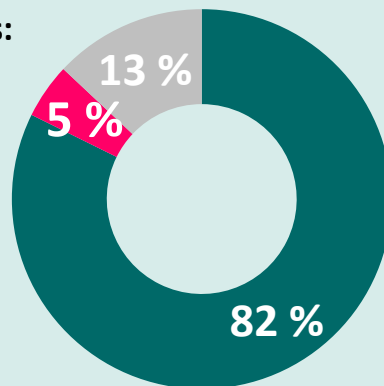
■ Ja

■ Nej

■ Vet inte

BAS: Totalt (n=555)

Arbetar på särskilt utsatt arbetsplats:

■ Ja

■ Nej

■ Vet inte

BAS: Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Fyra av tio anser inte rutinerna vara tillräckliga – nära sex av tio på utsatta arbetsplatser

FRÅGA: 13. Är din uppfattning att de rutiner som finns är tillräckliga för att förebygga och hantera risker i arbetssituationer som handlar om hot eller våld?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

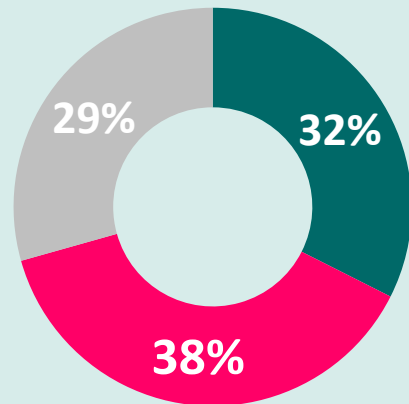
Ja (32%)

- Antal år som medlem: 30+ år (42%)
- Upplever bemanningen på arbetsplatsen som tillräcklig (42%)
- Upplever att kollegor stöttar varandra på ett tillräckligt sätt (38%)

Nej (38%)

- Upplever sig inte ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (63%)
- Antal år som medlem: 4-9 år (49%)
- Kontrollavdelningen (47%)

Totalt:

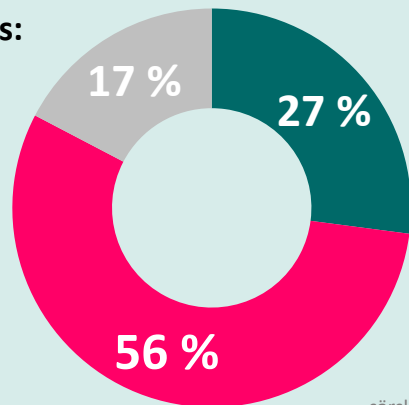
■ Ja

■ Nej

■ Känner ej till vilka rutiner som finns

BAS: Totalt (n=555)

Arbetar på särskilt utsatt arbetsplats:

■ Ja

■ Nej

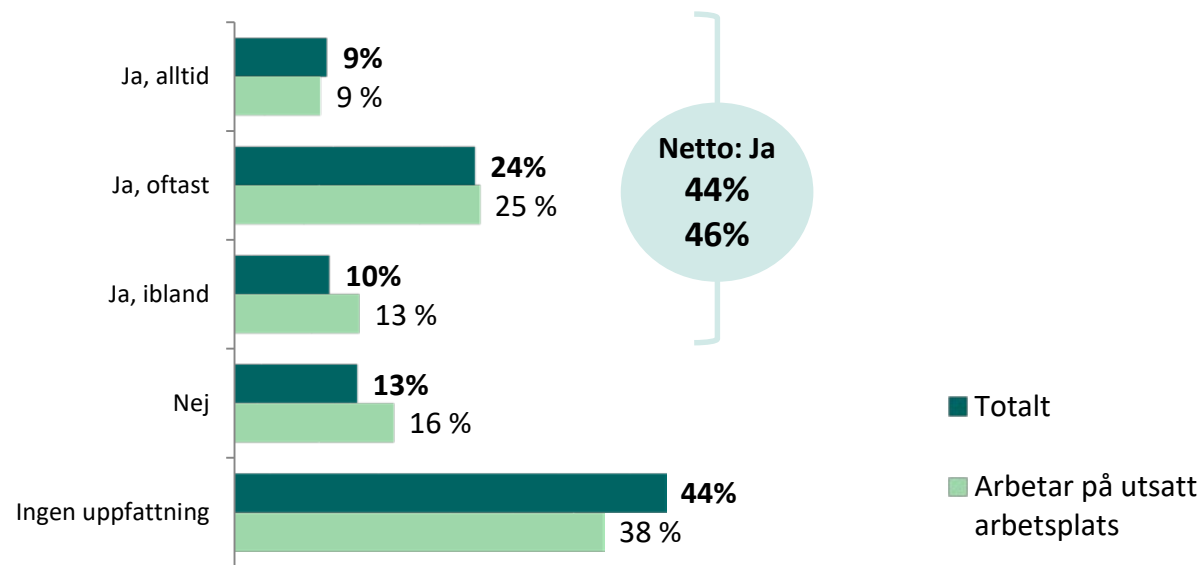
■ Känner ej till vilka rutiner som finns

BAS: Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Känner till rutinerna kring hur risker ska hanteras och förebyggas:

Nära en av tio anser att rutiner alltid följs i samband med incidenter

FRÅGA: 14. Anser du att arbetsgivaren agerar i enlighet med de rutiner som finns i samband med att en incident avseende hot eller våld har inträffat?

BAS: Känner till rutinerna, Totalt (n=392,
Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=229)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Netto: JA (44%)

- Upplever sig ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (56%)
- Upplever att kollegor stöttar varandra på ett tillräckligt sätt (50%)

Nej (12%)

- Otrygg/ Mycket otrygg på arbetsplatsen (25%)
- Upplever inte att rutinerna som finns är tillräckliga (22%)

Nära en av sex anser att det brukar göras anmälningar i samband med incidenter

FRÅGA: 15. I vilken utsträckning upplever du att det görs anmälningar när det sker incidenter med hot/våld som egentligen borde anmälas?

Signifikanta skillnader mot totalen

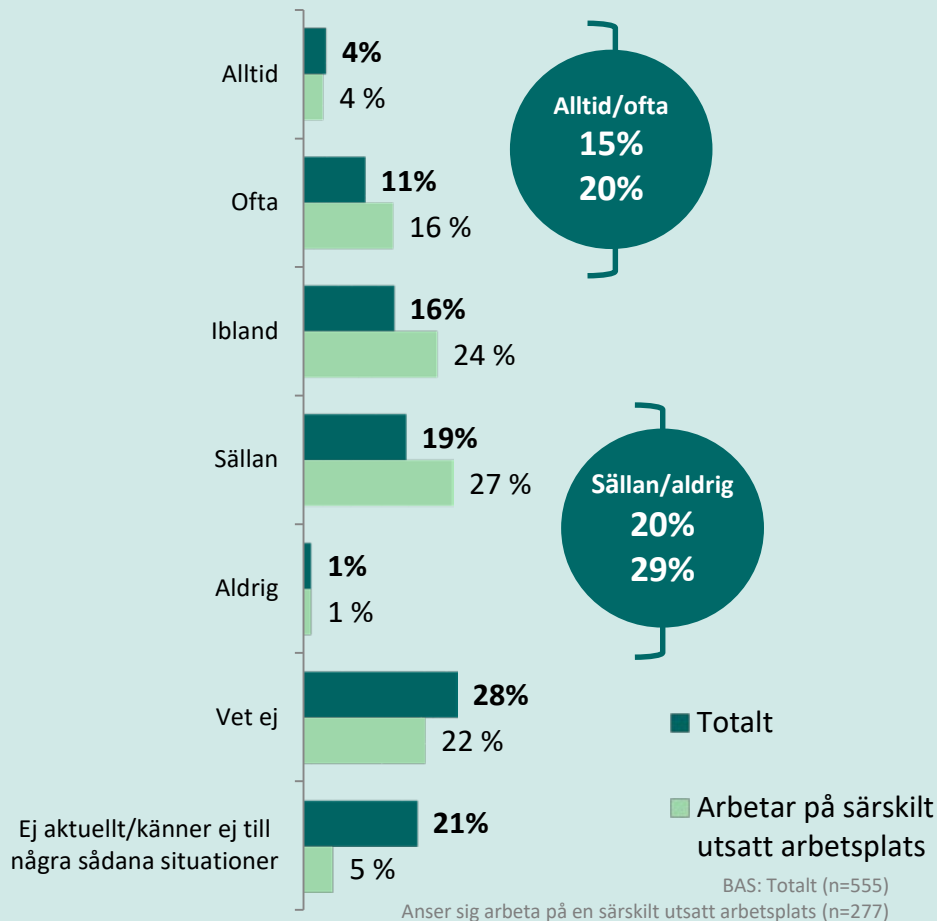
Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Netto: Alltid/Ofta (15%)

- Har upplevt muntliga hot minst 1 gång (22%)
- Bedömer att risken för sin yrkesgrupp att drabbas av hot och våld på arbetsplatsen är större idag än för 5 år sedan (21%)
- Boende i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (21%)

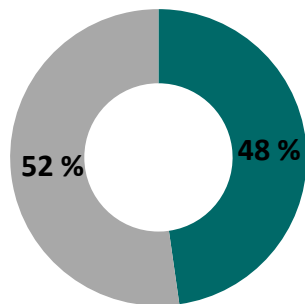
Netto: Sällan/Aldrig (20%)

- Har upplevt förekomst av vapen minst 1 gång (36%)
- Upplever inte att rutinerna som finns är tillräckliga (35%)
- Ålder: 35-44 år (28%)

Utbildning, bevapning och övrig utrustning nämns av flest som åtgärder för att minska riskerna

FRÅGA: Kan du ge exempel på de viktigaste åtgärderna som bör vidtas för att minimera och hantera riskerna för hot eller våld?

■ Öppet svar

■ Ingen uppfattning

Ett urval av citat:

“Högre personalbemanning, bättre utrustning ex pistol och elpistol i kontrollarbetet samt mer utbildning i självskydd.”

“Mer utbildning, bättre fysiska skyddsåtgärder på kontrollplatser, bättre verktyg.”

“Ett högre säkerhetstänk. Bevapning på yttre personal även i det dagliga arbetet. Vägen och tiden till hjälp från tex polis kan vara väldigt lång.”

“Bevapning med tjänstepistol för personal på kontrollavdelningen”

“Adekvat utbildning/träning samt utrustning för den uppgift jag av myndigheten förväntas utföra”

BAS: Totalt (n=555)

Utbildning

Bevapning

Övrig utrustning

*För samtliga öppna svar,
vänligen se bifogad excelfil.*

Anonymitet och fler anställda nämns av flest – beväpning nämns i högre grad på utsatta arbetsplatser

FRÅGA: 17. Vilka av följande åtgärder anser du bör vidtas för att minimera risken för hot och våld mot tulltjänstemän?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Bättre beväpning (exempelvis OC-spray, batong, elchockvapen, tjänstepistol) (51%)

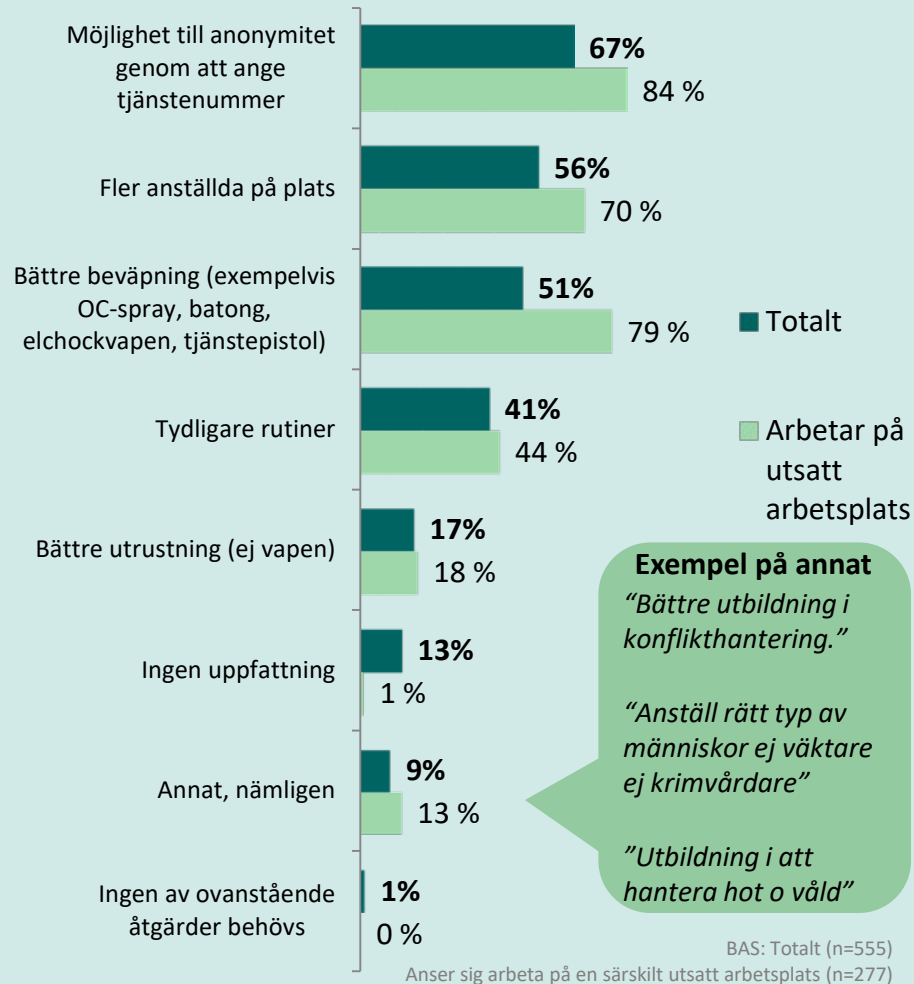
- Har upplevt förekomst av vapen minst 1 gång (88%)
- Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats avseende risken för hot och våld (79%)
- Antal år som medlem: 0-3 år (67%)
- Kontrollavdelningen (66%)

Möjlighet till anonymitet genom att ange tjänstenummer (67%)

- Har upplevt förekomst av vapen minst 1 gång (85%)
- Har upplevt muntliga hot minst 1 gång (80%)

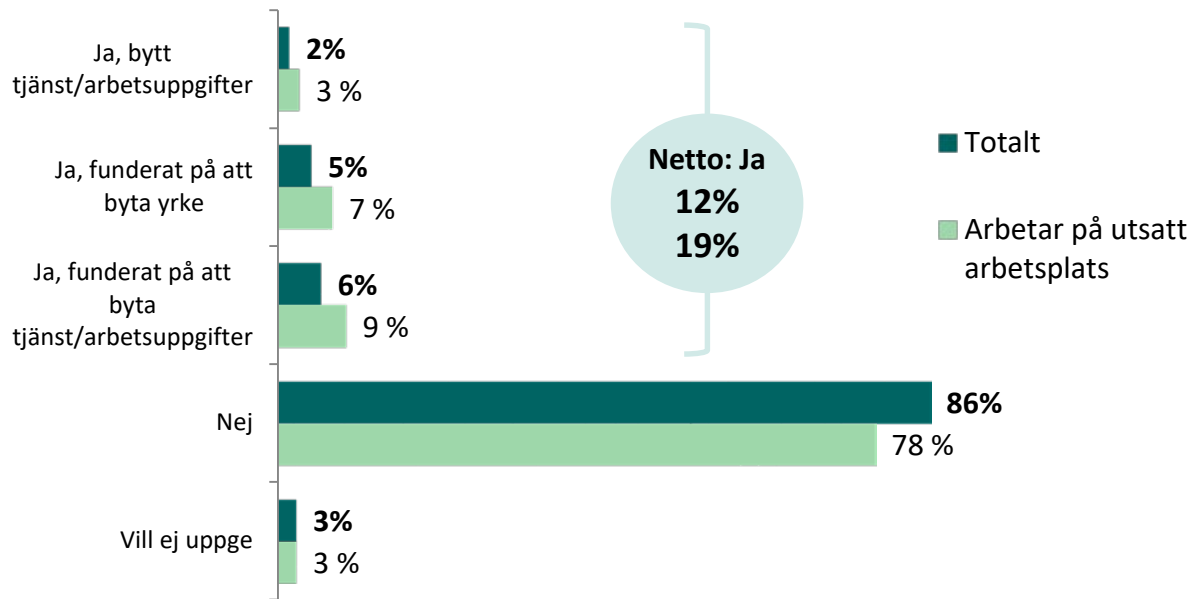
Fler anställda på plats (56%)

- Har upplevt förekomst av vapen minst 1 gång (72%)
- Ålder: 35-44 år (69%)

Drygt en av tio har övervägt att byta tjänst de senaste 12 månaderna

FRÅGA: 18. Har du under de senaste 12 månaderna bytt eller funderat på att byta yrke eller tjänst/arbetsuppgifter på grund av risken för hot och våld?

BAS: Totalt (n=555)

Anser sig arbeta på en särskilt utsatt arbetsplats (n=277)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Netto: JA (12%)

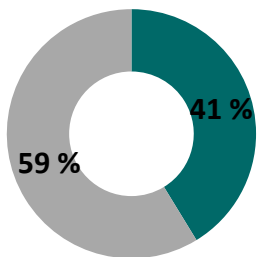
- Otrygg/ Mycket otrygg på arbetsplatsen (36%)
- Har upplevt förekomst av vapen minst 1 gång (25%)
- Upplever inte att rutinerna som finns är tillräckliga (23%)

Nej (86%)

- Upplever sig ha tillräcklig utrustning för att hantera risker (96%)
- Mycket trygg/ Trygg på arbetsplatsen (95%)
- Antal år som medlem - 30+ år (95%)

Flera nämner utbildning, beväpning och krav på arbetsgivaren som viktigt för trygga arbetsplatser

FRÅGA: Beskriv kort vad du anser att TULL-KUST bör göra för sina medlemmar när det gäller att skapa tryggare arbetsplatser?

■ Öppet svar ■ Ingen uppfattning

Ett urval av citat:

“Trycka på angående mer utbildning.”

“Arbeta för beväpnad personal, mer personal”

“Se till att samtlig personal i yttre tjänst bör tjänstevapen. Kräva erfoderlig säkerhetsutrustning för uppdraget.”

“Hjälpa till så att alla har utbildning att hantera dessa situationer”

“Driva medlemmarnas åsikter och inte ge upp frågorna bara för att det går trögt gentemot arbetsgivaren”

“Driva frågorna hårdare och själva göra kvalitativa undersökningar som man kan presentera för arbetsgivaren”

BAS: Totalt (n=555)

Utbildning

Fortsätta driva beväpningsfrågan

Stå upp mot arbetsgivaren

För samtliga öppna svar, vänligen se bifogad excelfil.

Att bära med sig från undersökningen

Resultaten för de som arbetar på en utsatt arbetsplats sticker ut...

De känner större otrygghet än övriga och de anser i störst utsträckning att rutinerna är bristfälliga. De anser inte heller i samma utsträckning som övriga att de har tillräcklig utrustning. Det finns också en stark önskan om möjlighet till anonymitet och bättre beväpning.

En klar majoritet anser att bemanningen är för låg.

Det finns också ett tydligt samband mellan denna uppfattning och en starkare känsla av otrygghet och bristande rutiner.

...men de har större erfarenhet och kollegial stöttning

Trots detta så är det något fler i den utsatta gruppen som anger att de har såväl tillräcklig utbildning som erfarenhet och de ger också tydligare uttryck för en starkare kollegial stöttning.

Trots den bild som undersökningen ger så är det relativt få som har funderat på att byta tjänst.

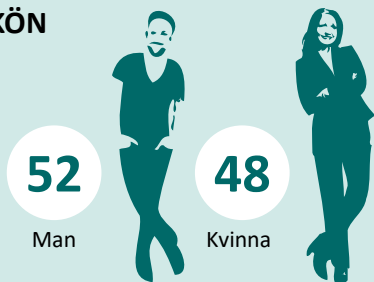
Det vittnar om en stark lojalitet. I den utsatta gruppen är det dock 2 av 10 som ändå funderat på detta.

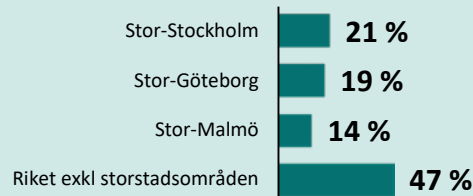
Bakgrundsfrågor

Bakgrund

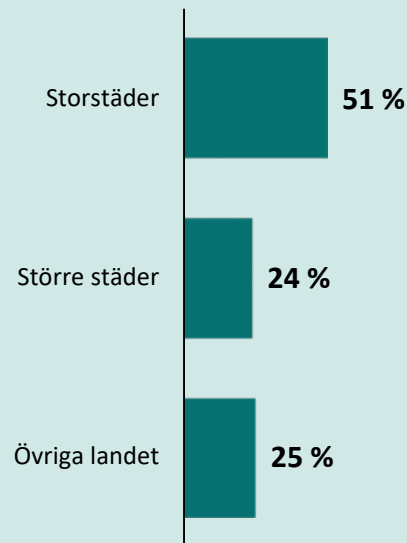
KÖN

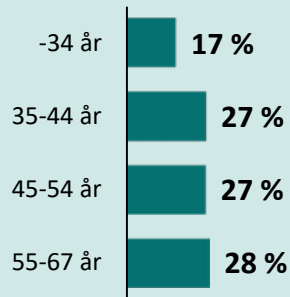
REGION

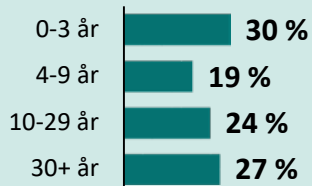
ORT

ÅLDER

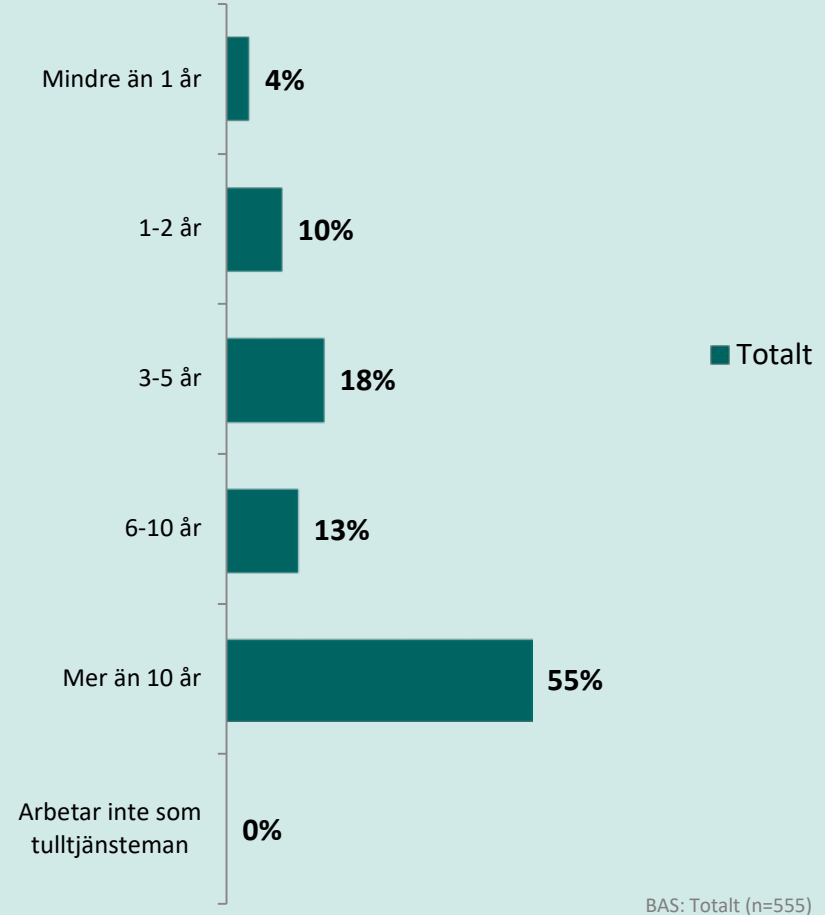
ANTAL ÅR SOM MEDLEM

BAS: Totalt (n=555)

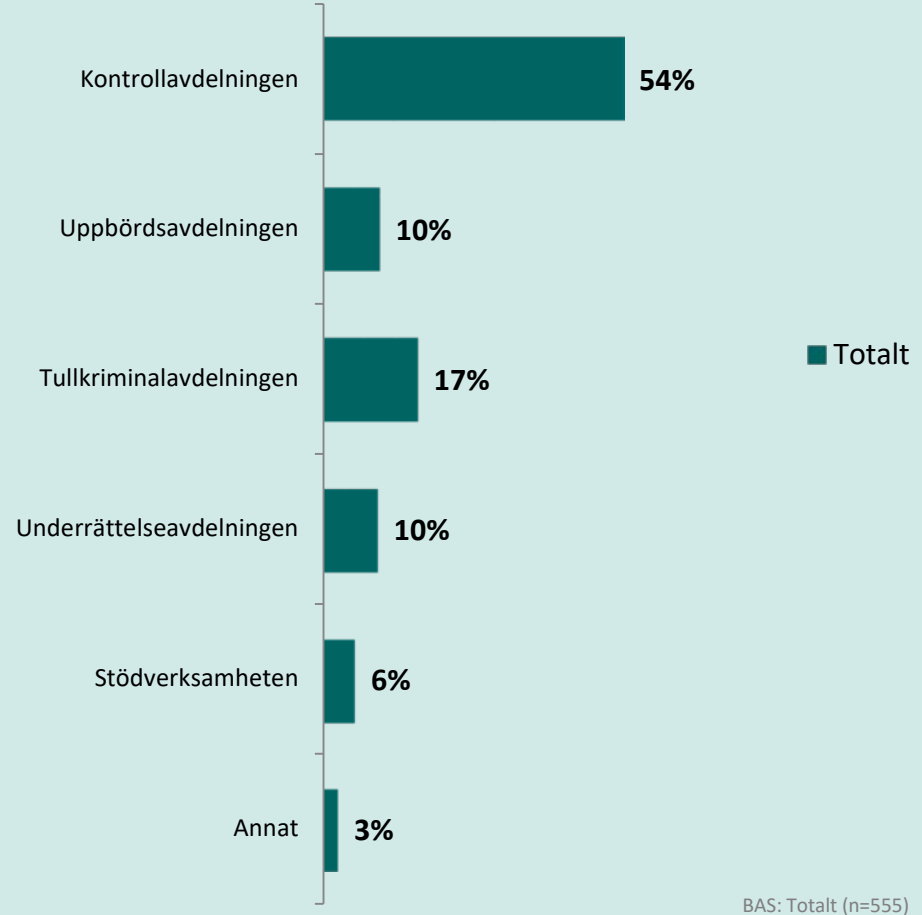
År som tulltjänsteman

FRÅGA: Hur länge har du arbetat som tulltjänsteman?

Typ av arbetsplats/tjänst

FRÅGA: Vilken typ av arbetsplats/tjänst arbetar du på?

Om Novus undersökningar

Vi på Novus älskar frågor

Kontakter på Novus

Konsult

Per Fernström

Mobil: +46 739 40 39 19

E-post: per.fernstrom@novus.se

Projektledare

Erik Nygren

Mobil: +46 8 128 196 79

E-post: erik.nygren@novus.se

Begreppsförklaring

I Novus rapporter redovisar vi ofta skillnader mellan olika värden, något vi kallar för statistiskt säkerställda skillnader, statistiska signifikanser eller att något "inte är inom felmarginalen".

Konfidensgrad

Novus standard är 95% konfidensgrad, vilket innebär att det sanna värdet för populationen med 95% sannolikhet ligger inom det intervall som ges av stickprovets värde $\pm$ felmarginalen. Att använda 95% konfidensgrad motsvarar en signifikansnivå på 5%.

Vad är en felmarginal?

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Exempelvis blir felmarginalen vid ett stickprov på 1000 individer, på 5% signifikansnivå, för följande utfall:

20/80: $\pm$ 2,5%

50/50: $\pm$ 3,2%

Är det statistiskt säkerställt?

Om en skillnad är större än felmarginalen är skillnaden statistiskt säkerställd. En statistiskt säkerställd skillnad mellan två olika värden innebär att det är en skillnad som troligen inte enbart kan förklaras av slumpen. Det som är säkerställt är således att det finns en skillnad, inte själva storleken.

Publiceringsregler

Novus varumärke är en garant för att en undersökning har gått rätt till och att slutsatserna kring densamma är korrekta utifrån målet med undersökningen.

Enligt internationella branschregler (ESOMAR) är Novus som undersökningsföretag ansvariga för att våra undersökningar tolkas rätt vid första publicering.

För att säkerställa att våra undersökningar presenteras på ett korrekt sätt ber vi alltid att få se den text som skrivs med syfte att publiceras där Novus undersökningar omnämns.

Novus förbehåller sig rätten att korrigera felaktiga siffror och tolkningar som har publicerats.